

Educació, valor suprem

Si, finalment, la torre de Pisa caigués, un miler de blocs de pedra quedarien amuntegats en la pila de runa. És obvi que aquestes pedres continuarien sent les mateixes, però, no obstant això, hauria desaparegut un monument. L'obra no es troba en la pedra, sinó en la creació del mestre arquitecte i en la feina de cada obrer. Ells són els qui d'alguna manera van ordenar d'una forma particular els blocs de granit. Sense aquest ordre, les pedres del sostre de les nostres cases no se sostindrien sòlidament sobre els nostres caps, ni aquestes paraules formarien el text, ni els colors de la paleta de Da Vinci haurien aconseguit La Mona Lisa...

Deia el meu admirat mestre i amic Jaime Barylko: «per més que un es proposa no intervenir en la vida dels fills, el fet d'estar i ser percebut ja és intervenir. No cal ni que li parli, ja l'influeix per mitjà de les seves accions. L'home no neix, es fa amb tot allò amb què neix, aquesta textura genètica que el configura i que no és res més que primera matèria».

L'educació és la decisió de començar amb la primera matèria de cadascú la millor obra possible. Una tasca que llavors haurà de continuar cada individu la resta de la seva vida. L'obra de col·locar el que tenim en l'ordre més apropiat que siguem capaços, per poder-nos elevar cada vegada més amunt, única manera de veure-hi més lluny.

Aquest és el valor que recordarem avui, el que

ens evoca la E de la paraula 'valores' (en castellà): la importància suprema de l'educació.

Jo formo part d'una generació que tractava els mestres d'escola com a persones respectables, estimades i reconegudes. Al meu barri, a Buenos Aires, el mestre era una mica jutge, una mica metge, una mica advocat, una mica psicòleg. Ell sabia de tot una mica i una mica de tot. Ser mestre o mestra d'escola era motiu d'orgull per al professional i per a la seva família.

Ara, que la responsabilitat de l'educació no acadèmica (social, cultural, sanitària i moral) de milions de nens recau fonamentalment en l'escola, el reconeixement de la societat envers la figura del mestre i la seva tasca està, paradoxalment, més desprestigiada que mai.

Molts dels que protestem contra aquesta discriminació solem dir una vegada i una altra que no es tracta només de reclamar un augment de sou per als mestres o de forçar més fotografies demagògiques de la inauguració de tres escoles. No és un problema que es resolgui amb diners de les arques de l'estat o de la butxaca dels contribuents, perquè el fet primordial no és aconseguir més recursos econòmics sinó exigir que s'utilitzin més adequadament.

Valorar la importància de l'educació no és discutir si podem augmentar el 0,5% o el 0,8% el presupost de l'àrea sinó auditar que els governants del món dupliquin o tripliquin l'interès que veritable-

ment posen en la tasca educativa. Només d'aquesta manera serà possible millorar els resultats que s'obtenen en la interacció de la família, l'escola, els mitjans de comunicació i la resta de les institucions, que potser sense saber-ho són còmplices obligats dels millors i dels pitjors resultats.

Els nostres temps no són pas d'herosimes i, per tant, aquesta tasca es fa a tot arreu, una tasca que es fa entre tots, homes i dones de totes les edats i condicions. Tots som, per a bé o per a mal, educadors i docents d'aquells que ens segueixen.

Una altra vegada Barylko ens aclareix: «ser lliure no és, com sembla que ho és ara, una espècie de desfer-se, de llençar la roba i quedar-se despullat. Quedar-se despullat un moment és bo, però s'ha de tenir clar que l'educació és aprendre i ensenyar que es pot i s'ha d'escollir la roba que un fa servir». Una nova roba ideològica, religiosa, ètica i laboral d'acord amb la nostra essència i amb el que la societat que volem construir necessita de cada un.

Una educació que prioritzi el que és important sobre el que és banal, que ajudi a diferenciar el que és primari del que és secundari i els detalls del que és fonamental; que ens serveixi per separar la venjança de la justícia, i diferenciar el millor pel benestar de molts de la satisfacció o la conveniència d'uns quants. Una educació, en fi, que ens ensenyi per sempre que la pau i l'amor entre les persones depenen de la nostra capacitat de respectar els qui són diferents, i no al revés.

JORGE BUCAY
Psiquiatre

S'ha de tenir clar que l'educació és aprendre i ensenyar que es pot i s'ha d'escollir la roba que un fa servir